

# Opowiedziane

<https://opowiedziane.ipn.gov.pl/ahm/wspomnienia/41764,Wrzosek-Zofia.html>  
2024-05-15, 12:23

Aby zobaczyć odtwarzać, włącz  
JavaScript

Pliki do pobrania

[N1009\\_Zofia\\_Wrzosek\\_transkrypcja\\_nagrania.pdf, 364.84 KB, 24.10.2023](#)

## Świadek historii Zofia Wrzosek

Sygnatura  
N1009

### W relacji między innymi

Dziecko wojny, świadek pacyfikacji wsi Dzierążnia w 1943 r., pedagog.

Jest zima 1943 r., po styczniowej pacyfikacji wsi Dzierążnia trwa niemiecki zakaz przebywania we wsi jej mieszkańców. Pomimo tego rodzina Lizutów wraca do siebie, ale przeczornie zatrzymuje się nie w swoim gospodarstwie, a w domostwie znajomych na kolonii. Niestety i tutaj docierają niemieccy żołnierze. Widząc nieprzyjacielskie tyraliery część domowników ucieka z gospodarstwa, a na miejscu zostaje rodzina Lizutów i starsza miejscowa kobieta. Tata Zofii w ostatniej chwili chowa jakieś dokumenty i mimo nalegań małżonki, nie ma

zamiaru uciekać ani się ukryć. 8-letnia Zosia i jej 5-letnia siostra wraz z tą starszą panią wdrapują się na strych i wciągają za sobą drabinę. Na dole zostają tylko rodzice Zofii i ich najstarsza córka, która ma pomóc matce nakłonić ojca do ukrycia się. Niestety, na ten moment głośno tupiąc i krzycząc wchodzą Niemcy. Stanisław Lizut próbuje im coś tłumaczyć, a jego żona tylko płacze. Niemcy nie słuchają, wyprowadzają całą trójkę na zewnątrz. Słychać strzały. Ukryta na strychu kobieta uspakaja dzieci, mówi: „cicho, mama uciekła, mama żyje”. Ale Niemcy wracają po egzekucji i przy stole urządają sobie wieczerzę, jedzą i piją. Znajdujący się tuż nad nimi ukryci na strychu Polacy ani drgną. Nie płaczą, nie kaszlą, nie poruszają nawet palcem, ledwie oddychają. Znużone i zrozpaczone dziewczynki w końcu zasypiają, a najedzeni Niemcy opuszczają dom...

## Data urodzenia

24.12.1934 r.

## Data nagrania

25.11.2008 r.

## Miejsce nagrania

dom świadka, Warszawa, Polska

## Realizacja

Biuro Edukacji Narodowej

## Temat

[II wojna światowa](#), [Lubelszczyzna](#), [okupacja niemiecka](#), [terror niemiecki](#), [wojenne dzieciństwo](#)

## Język

Polski

# Biogram świadka



ZOFIA WRZOSEK

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)